

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument ze zasedání

2. 10. 2013

B7-0439/2013

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení Komise

v souladu s čl. 110 odst. 2 jednacího řádu

o jednáních mezi EU a Čínou o dvoustranné investiční dohodě
(2013/2674(RSP))

**Franziska Keller, Yannick Jadot, Reinhard Bütikofer, Philippe Lamberts,
Satu Hassi**
za skupinu Verts/ALE

RE\1005126CS.doc

PE519.285v01-00

CS

Jednotná v rozmanitosti

CS

B7-0439/2013

**Usnesení Evropského parlamentu o jednáních mezi EU a Čínou o dvoustranné investiční dohodě
(2013/2674(RSP))**

Evropský parlament,

- s ohledem na články 2, 3, 6 a 21 Smlouvy o Evropské unii,
- s ohledem na články 153, 191, 207 a 218 Smlouvy o fungování Evropské unie,
- s ohledem na články 12, 21, 28, 29, 31 a 32 Listiny základních práv Evropské unie,
- s ohledem na strategický rámec a akční plán EU pro lidská práva a demokracii ze dne 25. června 2012,
- s ohledem na protokol o přistoupení Čínské lidové republiky ke Světové obchodní organizaci ze dne 23. listopadu 2001,
- s ohledem na své usnesení ze dne 23. května 2012 o „EU a Číně: nevyvážený obchod?“¹ a na zprávu svého generálního ředitelství pro vnější politiky z července 2011 o obchodních a hospodářských vztazích s Čínou,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2013 o vztazích mezi EU a Čínou²,
- s ohledem na společné prohlášení vydané u příležitosti 13. summitu EU-Čína konaného v Bruselu dne 20. září 2012,
- s ohledem na sdělení Komise nazvané „Obchod, růst a celosvětové záležitosti – obchodní politika jako klíčový prvek strategie EU 2020“ (COM(2010)0612) a na své usnesení ze dne 27. září 2011 o nové obchodní politice pro Evropu v rámci strategie Evropa 2020³,
- s ohledem na obecně přijímané zásady a postupy označované jako „santiagské zásady“, které byly přijaty v říjnu 2008 pracovní skupinou Mezinárodního měnového fondu pro státní investiční fondy;
- s ohledem na své usnesení ze dne 6. dubna 2011 o budoucí evropské mezinárodní investiční politice⁴,

¹ Úř. věst. C 264 E, 13.9.2013, s. 33.

² Přijaté texty, P7_TA(2013)0097.

³ Úř. věst. C 56 E, 26.2.2013, s. 87.

⁴ Úř. věst. C 296 E, 2.10.2012, s. 34.

- s ohledem na svá usnesení ze dne 25. listopadu 2010 o sociální odpovědnosti podniků v dohodách o mezinárodním obchodu¹, o lidských právech a sociálních a environmentálních normách v mezinárodních obchodních dohodách² a o politikách mezinárodního obchodu v kontextu naléhavých otázek spojených se změnou klimatu³,
 - s ohledem na sdělení Komise nazvané „EU–Čína: užší partnerství, rostoucí odpovědnost“ (COM(2006)0631) a s ním související pracovní dokument „Hospodářská soutěž a partnerství – Politika pro obchod a investice mezi EU a Čínou“ (COM(2006)0632),
 - s ohledem na usnesení ze dne 5. února 2009 o posílení úlohy malých a středních podniků EU v mezinárodním obchodě⁴,
 - s ohledem na své nedávné rozhodnutí, v němž byly stanoveny požadavky na zveřejňování kladené na těžební a dřevařský průmysl, pokud jde o jejich platby odváděné vládám,
 - s ohledem na společné prohlášení přijaté na 14. summitu EU–Čína, který se konal v únoru 2012 v Pekingu, o zahájení jednání o dvoustranné investiční dohodě,
 - s ohledem na čl. 110 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že obchod mezi EU a Čínou v posledních třech desetiletích rychle a trvale rostl a že v roce 2012 dosáhl vrcholu celkového objemu obchodu ve výši 433,8 miliard EUR, a vzhledem k tomu, že nerovnováha v dvoustranném obchodu se od roku 1997 projevuje ve prospěch Číny; vzhledem k tomu, že tento obchodní deficit dosáhl v roce 2012 částky 146 miliard EUR oproti 49 miliardám EUR v roce 2000;
- B. vzhledem k tomu, že objem zahraničních investic EU v Číně činil v roce 2011 102 miliard EUR, přičemž zahraniční investice Číny v EU představovaly v témže roce částku 15 miliard EUR; vzhledem k tomu, že v roce 2006 činil objem zahraničních investic Číny v EU pouze 3,5 miliardy EUR;
- C. vzhledem k tomu, že podle Lisabonské smlouvy spadají přímé zahraniční investice do výlučné pravomoci Unie;
- D. vzhledem k tomu, že 26 členských států EU má s Čínou uzavřeny své vlastní platné dvoustranné investiční dohody; vzhledem k tomu, že tyto dohody obecně neobsahují či obsahují pouze nedostatečná ustanovení v oblasti udržitelného rozvoje a v otázce práva jednotlivých zemí na regulaci;
- E. vzhledem k tomu, že rozvojové cíle vyjádřené ve 12. pětiletém plánu Číny, respektive ve strategii Evropa 2020 zahrnují celou řadu společných zájmů a výzev, například v oblasti ochrany životního prostředí, udržitelného a vyváženého rozvoje a změny klimatu; vzhledem k tomu, že vysoká míra integrace a technologické výměny mezi ekonomikou EU a čínskou ekonomikou by mohla vést k součinnosti a oboustrannému prospěchu;

¹ Úř. věst. C 99 E, 3.4.2012, s. 101.

² Úř. věst. C 99 E, 3.4.2012, s. 31.

³ Úř. věst. C 99 E, 3.4.2012, s. 94.

⁴ Úř. věst. C 67 E, 18.3.2010, s. 101.

- F. vzhledem k tomu, že předpokládané zahrnutí přístupu na trh do investiční dohody s Čínou by mohlo přispět k prohloubení dvoustranné hospodářské spolupráce zaměřené na řešení takových společných výzev; vzhledem k tomu, že obě strany by však měly mít možnost vyjmout s ohledem na veřejný zájem ze závazků spojených s přístupem na trh určitá odvětví;
- G. vzhledem k tomu, že EU dosud nevypracovala udržitelnou dlouhodobou průmyslovou politiku, o níž by se opíraly její ofenzivní a defenzivní zájmy v rámci její nové politiky v oblasti zahraničních investic;
- H. vzhledem k tomu, že je třeba co nejvyšší míra transparentnosti a zapojení občanské společnosti, především proto, že jednání o této investiční dohodě mohou u veřejnosti vyvolávat obavy;
- I. vzhledem k tomu, že investoři musí dodržovat právní předpisy hostitelské země, má-li se na ně vztahovat ochrana investiční dohody uzavřené Evropskou unií;
- J. vzhledem k tomu, že nedostatečné uplatňování či neuplatňování některých základních sociálních a pracovních práv a mezinárodně uznávaných norem v oblasti životního prostředí ze strany Číny přispívá ke stávající nerovnováze obchodních toků mezi EU a Čínou, která může být ještě prohloubena těsnějšími investičními vztahy, nedojde-li k pokroku v uplatňování těchto práv a norem; vzhledem k tomu, že investiční dohoda by tak neměla vést k dalšímu snižování sociálních a environmentálních norem v Číně, ale měla by naopak přispět k jejich zlepšení, které by mělo být nezbytným předpokladem, a vyústit ve vyváženější a vzájemně výhodnější obchodní vztah;
- K. vzhledem k tomu, že investiční dohoda by měla rovněž ukládat povinnosti investorům, zejména s ohledem na respektování odborových organizací a jiných pracovních práv, transparentnost a ochranu životního prostředí, v souladu s vnitrostátními právními předpisy a mezinárodními úmluvami a dohodami, jejichž smluvními stranami jsou EU i Čína; vzhledem k tomu, že navrhovaná investiční dohoda by se neměla vztahovat na investice v účelově vytvořených zónách, které umožňují obcházení pracovních práv a norem a dalších zákonných požadavků;
- L. vzhledem k tomu, že se Komise a Rada zavázaly, že zajistí, aby investiční politika EU zohledňovala zásady a cíle vnější činnosti Unie včetně lidských práv, a že budou tento závazek naplňovat od roku 2013;
- M. vzhledem k tomu, že v posouzení dopadu investiční dohody EU-Čína vypracovaném Komisí je nedostatečně řešena otázka lidských práv; vzhledem k tomu, že posouzení dopadu na udržitelnost obchodu bylo provedeno v roce 2007 v souvislosti s dohodou o partnerství a spolupráci;
- N. vzhledem k tomu, že obchodní a investiční vztahy mezi EU a Čínou budou muset být více sladěny prostřednictvím náležitě prohloubení politických vztahů a prosazováním základních hodnot, o něž se EU opírá, zejména s ohledem na dodržování lidských práv, podporu demokracie a budování právního státu, v souladu se zásadami uvedenými v obecných ustanoveních o vnější činnosti Unie, které jsou zakotveny v Lisabonské smlouvě;

- O. vzhledem k tomu, že investiční dohoda s Čínou by tedy měla rovněž přispět k prohloubení politického dialogu mezi EU a Čínou s cílem zachovat srovnatelnou ambicióznost politických a hospodářských vztahů v duchu strategického partnerství;
- P. vzhledem k tomu, že investoři a investice by se měli snažit přispívat prostřednictvím politik a postupů řízení k rozvojovým cílům hostitelských států a místních úrovní státní správy, kam jsou investice směřovány;
- Q. vzhledem k tomu, že je zřejmé, že rozhodnutí rozhodčích soudů na základě stávajících dohod o ochraně investic často neberou v potaz povinnosti hostitelského státu vyplývající z mezinárodních úmluv v oblasti lidských práv, pracovních práv a ochrany životního prostředí, a nutí hostitelské státy platit odškodné za kroky, kterými se snaží těmto povinnostem dostát, avšak jejichž vedlejším účinkem je to, že snižují zisk zahraničních investorů;
1. vítá posílení hospodářských vztahů mezi EU a Čínou; vyzývá EU a Čínu, aby svůj vztah založily na partnerství a vzájemných výhodách spíše než na nelítostné soutěži a konfrontaci;
 2. připomíná, že v posledních 30 letech Čína zažívá neustávající hospodářský rozvoj; zdůrazňuje však, že to v současnosti působí značné problémy, které ohrožují dosažení dlouhodobě udržitelného rozvoje a schopnost zabránit ekologickým katastrofám;
 3. připomíná, že v Číně byl nedávno zaveden bezpečnostní kontrolní mechanismus určený ke kontrole zahraničních investic a že použití takových mechanismů oběma stranami se může opírat o legitimní důvody; zdůrazňuje, že EU a Čína mohou mít oprávněné důvody veřejného zájmu k úplnému nebo částečnému vyloučení zahraničních investic v určitých odvětvích;
 4. vybízí k vyloučení čínských investic v určitých odvětvích, která jsou pro EU strategická; připomíná však, že EU dosud nevytvořila plnohodnotnou průmyslovou politiku a že prvním krokem tímto směrem by bylo zřízení subjektu pověřeného dohledem nad zahraničními investicemi ve strategických odvětvích, který by byl obdobou Výboru pro zahraniční investice ve Spojených státech (CFIUS);
 5. žádá, aby stejně jako v případě ostatních obchodních závazků přijatých Evropskou unií byly i v rámci této dohody omezeny zahraniční investice do veřejných služeb;
 6. zdůrazňuje, že hlavní formou, v jaké mohou zahraniční společnosti v Číně podnikat, jsou společné podniky a že tato skutečnost mimo jiné podnítila vývoz znečišťujících technologií do Číny; je přesvědčen, že flexibilnější formy přístupu na čínský trh by přispěly k vyšší míře propojení evropského a čínského hospodářství na základě strategičtějšího přístupu k hospodářské spolupráci, která bude orientovaná na nejpokročilejší technologie šetrné k životnímu prostředí a na inovace;
 7. zdůrazňuje, že je třeba, aby v této dohodě byly vytvořeny předpoklady pro spravedlivou hospodářskou soutěž mezi EU a Čínou; proto doporučuje, aby Komise vyjednala důrazná a závazná opatření týkající se transparentnosti a spravedlivé hospodářské soutěže tak, aby se i na státní podniky a na investiční postupy státních investičních fondů vztahovaly stejně

podmínky;

8. zdůrazňuje, že žádné ustanovení dohody by nemělo stranám bránit v tom, aby definovaly a prováděly politiky na podporu a ochranu kulturní rozmanitosti; žádá proto, aby dohoda nezahrnovala závazky v oblasti audiovizuálních služeb;
9. trvá na tom, že žádné ustanovení investiční dohody by nemělo omezovat politický prostor stran a jejich způsobilost přijímat právní předpisy pro sledování legitimních cílů veřejného zájmu; zdůrazňuje, že prioritou musí zůstat zaručení právního státu všem investorům a občanům z EU a Číny;
10. konstatuje, že součástí dohody o ochraně investic by mělo být jasné vymezení investic, které mají být chráněny, a že by neměly být zahrnuty spekulativní formy investování;
11. domnívá se, že ustanovení upravující spory ohledně ochrany investic by žádným způsobem neměla zasahovat do jakýchkoli částí dohody upravujících přístup na trh;
12. domnívá se, že investiční dohoda s Čínou by se měla opírat o tyto normy:
 - zákaz diskriminace (národní zacházení a doložka nejvyšších výhod);
 - odkaz na mezinárodní obyčejové právo;
 - zákaz svévolného rozhodování;
 - zákaz odepření spravedlnosti a zákaz nedbání základních zásad spravedlivého procesu;
 - povinnost neodepřít spravedlnost při trestněprávních, občanskoprávních nebo správních soudních řízeních v souladu se zásadou spravedlivého procesu, která je součástí hlavních právních systémů světa;
 - zákaz nekorektního zacházení s investory, včetně nátlaku, výhrůžek a pronásledování;
 - ochrana před přímým vyvlastněním a umožněním řádné náhrady škody vzniklé v případě vyvlastnění;
13. zdůrazňuje, že výklad pojmu „spravedlivé a rovné zacházení“ v investiční dohodě by měl vycházet z norem uvedených v bodě 12;
14. domnívá se, že ustanovení o převodu kapitálu by měla být v souladu s obezřetnostními pravidly obou stran s cílem předcházet nestabilitě platební bilance;
15. zdůrazňuje, že investiční dohody uzavřené Evropskou unií nesmí být v rozporu se základními hodnotami, o jejichž prosazování EU v rámci své vnější politiky usiluje, a proto nesmí oslabovat možnost veřejného zásahu, zejména při sledování cílů veřejného zájmu, mezi něž patří sociální a environmentální kritéria, lidská práva, bezpečnost, práva zaměstnanců a spotřebitelů, veřejné zdraví a bezpečnost, průmyslová politika a kulturní rozmanitost; žádá, aby do dohody byly zahrnuty příslušné konkrétní doložky, jež budou závazné;

16. žádá zahrnutí ustanovení, že investoři podléhají vnitrostátním právním předpisům a občanskoprávním žalobám na náhradu škody v soudním řízení domovského či hostitelského státu, zejména pokud jde o kroky nebo rozhodnutí učiněná v souvislosti s jejich investicí, jež vedou k vážnému poškození životního prostředí, zranění osob nebo úmrtí v hostitelském státě;
17. trvá na tom, že je třeba, aby dohoda ukládala zahraničním investorům povinnost dodržovat normy EU na ochranu údajů;
18. žádá, aby byla do dohody zahrnuta „doložka o mezinárodních závazcích“, na jejímž základě budou všechny povinnosti týkající se ochrany investic vykládány s ohledem na závazky všech stran vyplývajících z mezinárodních smluv a mezinárodního obyčejového práva, zejména pokud jde o lidská práva, pracovní práva a ochranu životního prostředí; trvá tedy na tom, že investiční dohoda by neměla brzdit pokrok, pokud jde o ratifikaci a plné provádění mezinárodních úmluv o lidských právech, úmluv Mezinárodní organizace práce a mnohostranných dohod o ochraně životního prostředí oběma stranami;
19. vyjadřuje hluboké znepokojení nad mírou volnosti při rozhodování některých mezinárodních rozhodců, pokud jde o široký výklad doložek o ochraně investorů, což vede k vyloučení možnosti regulace z důvodu veřejného zájmu;
20. zastává názor, že dohoda by měla obsahovat zásadu, že v případě sporů budou nejprve vyčerpány veškeré místní možnosti soudní nápravy a teprve poté bude zahájeno mezistátní řízení, a neměla by obsahovat mechanismus urovnávání sporů mezi investorem a státem, v souladu s obecnými účely, k nimž by měla investiční dohoda přispívat; rovněž se domnívá, že dohoda by měla obsahovat ustanovení, které umožní, aby do řízení o sporu, který byl postoupen rozhodčímu soudu, zasahovala a domáhala se v něm nápravy třetí strana, jež má v daném sporu nároky;
21. zdůrazňuje, že klíčovou podmínkou spolupráce mezi EU a Čínou je dodržování lidských a sociálních práv; podtrhuje význam dodržování a urychleného provádění všech pravidel Mezinárodní organizace práce, včetně práva na svobodné zakládání nezávislých odborových organizací; podporuje úsilí o důstojné odměňování a pracovní podmínky; poukazuje na důležitost lepších kontrol pracovních podmínek v rámci dodavatelského řetězce;
22. zdůrazňuje, že jednou z podmínek uzavření dohody je to, že se v ní strany v rámci hospodářské, sociální a environmentální dimenze a ve vztahu k investicím pevně zaváží k udržitelnému a inkluzivnímu rozvoji za účelem vybudování vyváženějšího obchodního a investičního vztahu mezi EU a Čínou, který nebude založen převážně na nízkých nákladech na práci, nízké úrovni pracovněprávní ochrany a nedostatečných ekologických normách v Číně;
23. zdůrazňuje, že dohoda musí pobízet k udržitelným a inkluzivním investicím, které respektují životní prostředí, zejména v oblasti těžebního průmyslu, a přispívají k dobrým pracovním podmínkám v podnicích, kam investice směřují;
24. žádá členské státy, aby prostřednictvím vhodného kontrolního mechanismu zajistily, že zahraniční investoři budou při svých investicích do společností v EU dodržovat sociální

a environmentální normy EU a zachovají pracovní místa;

25. znovu žádá závaznou doložku o sociální odpovědnosti firem, v souladu s obecnými zásadami OSN v oblasti podnikání a lidských práv, Tripartitní deklarací Mezinárodní organizace práce o nadnárodních společnostech a sociální politice a pokyny OECD pro nadnárodní společnosti, a závazná ustanovení v sociální oblasti a v oblasti ochrany životního prostředí, jež budou součástí plnohodnotné kapitoly o udržitelném rozvoji, která bude předmětem mechanismu pro řešení sporů; vyzývá obě strany k uplatňování udržitelné a inkluzivní investiční strategie, která bude zahrnovat účinný mechanismus, jehož prostřednictvím budou veřejné orgány posuzovat sociální a ekologické dopady zahraničních investic;
26. oceňuje úsilí Komise o začlenění lidskoprávních aspektů do jejího posouzení dopadů, jak je povinna učinit podle strategického rámce a akčního plánu EU pro lidská práva a demokracii; zastává však názor, že Komise musí provést důkladnější posouzení dopadu na lidská práva, má-li být naplněn požadavek „jasných obchodních ukazatelů založených na lidských právech a na environmentálních a sociálních normách“, který Parlament vyslovil ve svém usnesení ze dne 25. listopadu 2010 o lidských právech a sociálních a environmentálních normách v mezinárodních dohodách¹, a mají-li být naplněna doporučení zpravodajů OSN pro otázky spojené s právem na potraviny, která obsahují výzvu k provádění posouzení dopadu na lidská práva („obecné zásady pro posuzování dopadu obchodních a investičních dohod na lidská práva“);
27. vyzývá Komisi, aby aktualizovala posouzení dopadu na udržitelnost vypracované v roce 2007 v rámci jednání o dohodě o partnerství a spolupráci s cílem zohlednit významné změny v čínském hospodářství a jeho rostoucí důležitost a velikost, jakož i stále vážnější ohrožení životního prostředí v Číně, tedy události posledních šesti let;
28. trvá na tom, že na podporu vytvoření, získání, rozšíření nebo zachování investic na daném území by dohoda měla zahrnovat závazné ustanovení, které zakazuje oslabení sociálních a environmentálních právních předpisů za účelem přilákání investic a zajistí, že žádná ze stran nebude moci účinné vymáhání příslušných právních předpisů opomíjet svým soustavným či opakovaným jednáním nebo nečinností;
29. vyjadřuje názor, že jakmile bude investiční dohoda mezi EU a Čínou uzavřena, nahradí veškeré stávající dvoustranné investiční dohody mezi jednotlivými členskými státy EU a Čínou;
30. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

¹ Úř. věst. C 99 E, 3.4.2012, s. 31.